

PROGRAMACIÓN
AUDICIÓN E LINGUAXE
CURSO 2021-2022
María Pérez González
C.E.I.P. FELICIANO BARRERA

1.ÍNDICE

1.ÍNDICE.....	1
2. CONTEXTUALIZACIÓN.....	2
3. PLANIFICACIÓN XERAL.....	2
3.1) INTERVENCION EDUCATIVA CO ACNEAE.....	2
3.2. ALUMNADO OBXECTO DE INTERVENCIÓN.....	3
4. OBXECTIVOS XERAIS.....	4
5. OBXECTIVOS ESPECÍFICOS.....	4
6. CONTRIBUCIÓN DO MESTRE DE AUDICIÓN E LINGUAXE AO LOGRO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....	6
7. ACTIVIDADES.....	7
8. RECURSOS.....	9
9. METODOLOXÍA.....	10
9.1) PRINCIPIOS METODOLÓXICOS.....	10
9.2) TÉCNICAS E ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS MÁIS USADAS.....	10
9.3) ASPECTOS METODOLÓXICOS NAS DIFERENTES SITUACIÓNS DE ENSINO-APRENDIZAXE.....	11
9.4) COMUNICACIÓN CO ALUMNADO, AS FAMILIAS E O PROFESORADO.....	12
10. TEMPORALIZACIÓN.....	13
11. AVALIACIÓN.....	13

2. CONTEXTUALIZACIÓN

A praza de Mestra de Audición e Linguaxe para este curso académico 2021/2022 será compartida co CEIP Santiago Oliveira, asistindo a este os martes, xoves e venres e no CEIP Feliciano Barrera, os luns e os mércores.

3. PLANIFICACIÓN XERAL

3.1) INTERVENCIÓN EDUCATIVA CO ACNEAE.

Durante este curso, a intervención programarase en función da previsión feita do curso anterior, das novas demandas que se consideren dende o Departamento de Orientación e tendo en conta as instrucións establecidas no protocolo COVID-19.

O traballo que se desenvolverá ao longo do mesmo fundaméntase nos seguintes ámbitos:

- Exploración do alumnado. Partiremos da revisión dos alumnos que recibiron apoio o curso pasado e dos propostos polos titores/as despois dos resultados da avaliación inicial.
- Intervención directa e indirecta cos alumnos/as que a precisen.
- Colaborar na elaboración e revisión das adaptacións curriculares dos alumnos que presenten necesidades específicas de apoio educativo na área da Comunicación e a Linguaxe.
- Implicación da familia no proceso de ensino-aprendizaxe.
- Coordinación entre os diferentes profesionais que inciden no desenvolvemento do alumnado con Necesidade Específica de Apoio Educativo.
- Colaboración con axentes externos implicados na educación do alumnado e que teñan convenio coa Xunta.

3.2. ALUMNADO OBXECTO DE INTERVENCIÓN

A distribución do alumnado que recibirá apoio por parte da mestra especialista en Audición e Linguaxe, pertencente ós diferentes niveis de Educación Primaria e Infantil, é a seguinte:

- **Educación Infantil:** o curso anterior levouse a cabo un programa de estimulación da linguaxe oral, pero, aínda que resultou moi satisfactorio, este curso non se levará a cabo para poder priorizar a atención individualizada e debido a alta demanda de alumnado que require atención por parte da mestra de audición e linguaxe. Recibirá apoio un alumno de 6º de Educación Infantil con dificultades específicas da aprendizaxe.
- **1º de Educación Primaria:** recibirán atención un alumno con dificultades específicas da aprendizaxe e outro con dificultades específicas da aprendizaxe e dislalia.
- **2º de Educación Primaria:** recibirán atención un alumno diagnosticado de dislexia con posible TDAH e outro con dislalia, posible dislexia, dificultades na lectoescritura e inmadurez.
- **3º de Educación Primaria:** recibirán atención un alumno con dificultades específicas da aprendizaxe, unha alumna con dislalia e outra con dificultades específicas da aprendizaxe (diagnosticada de dislexia e TDAH).
- **5º de Educación Primaria:** seguirase atendendo a un alumno con TL e TDAH.
- **6º de Educación Primaria:** seguirase atendendo a un alumno con dificultades específicas da aprendizaxe e disgrafía.

Cabe destacar o carácter plenamente flexible desta programación, podendo modificarse a distribución do alumnado atendido en función das necesidades que vaian xurdindo ao longo do curso.

4. OBXECTIVOS XERAIS.

Os seguintes obxectivos veranse concretados nos plans específicos de intervención para cada alumno pero, de forma xeral, podemos destacar os seguintes:

- Acadar o maior desenvolvemento persoal e social do alumnado con Necesidade Específica de Apoio Educativo baixo un clima de respecto e integración.
- Establecer canles de colaboración e coordinación entre os diversos mestres/as que interveñen co ACNEAE.
- Dar coherencia ás accións e documentos do centro en relación co ACNEAE.
- Organizar os recursos persoais e materiais do centro coa finalidade de facilitar unha resposta educativa axeitada a todo o alumnado, e especialmente a aquel que presenta NEAE.
- Propiciar a coordinación do centro con organismos e institucións externas.

5. OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

- **En relación á identificación das necesidades educativas dos alumnos/as:**
 - Prestar especial atención á prevención, detección e identificación temperá das NEAE (mediante o contacto directo co orientador, cos titores, familia e a avaliación inicial e continua dos alumnos/as).
 - Valorar as NEAE dos alumnos/as en relación cos aspectos curriculares da área de comunicación e linguaxe.
 - Colaborar na proposta ou realización das axudas técnicas precisas para o acceso do alumno/a ó currículo.

- **Co mestre/a –titor/a:**
 - Realizar encontros cos titores para a información e asesoramento preciso na detección e no tratamento das necesidades desta especialidade.
 - Orientando as adaptacións necesarias que o proceso educativo dos alumnos/as requira en tódolos aspectos referidos á competencia comunicativo-lingüística.
 - Participar, neste senso, na elaboración e revisión periódica das ACS da área de linguas.
 - Colaborar na avaliación continua do proceso de aprendizaxe na área de linguas

- **Co alumno/a**
 - Potenciar a comunicación dos alumnos/as e favorecer o desenvolvemento axeitado da linguaxe como medio de representación, regulador da conducta e de interacción social.
 - Previr posibles alteracións da linguaxe, así como estimular os procesos comunicativos e lingüísticos para favorecer un desenrolo dentro dos parámetros da normalidade.
 - Intervir naquelas alteracións detectadas, tentando facer un apoio especializado ós alumnos con dificultades na comunicación e linguaxe tanto a nivel oral como escrito, así como, na comprensión e na expresión.
 - Elaborar programas específicos de actuación de A.L tendo en conta as características e necesidades concretas de cada alumno/a.

- **Coas familias**
 - Orientar ás familias ofrecéndolles información e pautas de actuación.

- Estar á disposición das necesidades ou cuestións que as familias manifesten na atención dos nenos/as.
- Informar con periodizade sobre a evolución do seu fillo/a.
- **Departamento de Orientación**
 - Establecer relacións de coordinación, para favorecer a nivel de avaliación, asesoramento, necesidades...
 - Colaborar na elaboración e desenvolvemento de material, programas e outras propostas.

6. CONTRIBUCIÓN DO MESTRE DE AUDIÇÃO E LINGUAXE AO LOGRO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

Como especialista de apoio, colaborarase co resto do profesorado no desenvolvemento persoal de todo o alumnado (especialmente do alumnado con NEAE) a través do traballo das Competencias Clave establecidas no Decreto 105/2014 do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da Educación Primaria na nosa comunidade autónoma.

Os obxectivos establecidos para o alumnado con necesidades educativas derivadas da comunicación e da linguaxe contribúen de maneira directa á **Competencia en Comunicación Lingüística (CCL)**, referida ao dominio das catro destrezas básicas comunicativas (falar, escoitar, ler e escribir). No caso de alumnado con niveis máis baixos, traballárase de forma prioritaria as dúas primeiras destrezas (falar e escoitar), pero tamén se incide nas outras dúas, mediante actividades de achegamento ao código escrito (contos, interpretación de secuencias con pictogramas..)

De maneira indirecta traballarase tamén as seguintes competencias clave: **Competencia social e cívica (CSC)**, na realización de actividades cooperativas

e grupais poñendo en práctica a pragmática lingüística. **Competencia dixital (CD)**, a través do uso das NT como ferramentas de aprendizaxe da linguaxe e soporte comunicativo. **Competencia matemática e CC.BB en ciencia e tecnoloxía (CMCT)**, contribúese coas actividades de comprensión e uso de termos espazo temporais, de problemas e/ou situacións relacionadas co uso funcional das matemáticas. **Competencia sentido da iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)**, Contribúese á mesma favorecendo a autonomía na realización das tarefas, promovendo a iniciativa destes alumnos na selección de actividades, desenvolvendo a capacidade para enfrontarse a problemas que van xurdindo no transcurso das diferentes sesións... **Competencia aprender a aprender (CAA)**, potenciase a autoavaliación, facendo que aprendan dos seus erros, extraian conclusións e valoren as súas posibilidades de mellora. **Competencia conciencia e expresións culturais (CCEC)**. Facendo uso de manifestacións culturais, igualmente contribúese coa participación activa en actividades programadas a nivel de centro: celebración semana cultural, día da paz, día do libro..

7. ACTIVIDADES.

En canto á intervención co alumnado pódense destacar as seguintes funcións:

- Exploración do alumnado. Partiremos da revisión dos alumnos que recibiron apoio o curso pasado e dos propostos polos titores despois dos resultados da avaliación inicial.
- Intervención directa / indirecta acorde ao plan específico de intervención individualizado.
- Desenvolvemento dun programa de estimulación da linguaxe oral nos cursos de educación Infantil para previr posibles trastornos no ámbito da comunicación e da linguaxe.

- Colaborar na elaboración e revisión das adaptacións curriculares dos alumnos que presenten necesidades específicas de apoio educativo na área da Comunicación e a Linguaxe.

En relación ao centro:

- Axudar, colaborar, asesorar e participar na elaboración do Proxecto Educativo e sobre todo no referido ao alumando con NEAE.
- Presentar propostas relacionadas coa atención á Diversidade.
- Colaborar na elaboración de documentos do propio centro como a Programación Xeral Anual e a Memoria Anual, entre outros.
- Colaborar na avaliación Psicopedagóxica.
- Colaborar na avaliación e seguimento de ACS, sobre todo, na área da linguaxe.
- Establecer, promover e desenvolver a comunicación colaborando co profesor/a, titor/a na elaboración de programacións, actividades, materiais ... sobre todo na área da linguaxe.
- Coordinarse cos membros do Departamento de Orientación mediante reunións semanais, así como cos diferentes mestres/as, titores/as cando sexa preciso.

O traballo coas familias centrarase fundamentalmente nestes aspectos:

- Solicitar colaboración para realizar a avaliación inicial do alumno/a.
- Notificarlles sobre a necesidade do apoio por parte do mestre de AL.
- Informaráselles periodicamente dos obxectivos, avances e dificultades que presente o neno/a durante o proceso de ensino/aprendizaxe.
- Asesoraráselles en tódolos aspectos que sexa necesario relacionados co déficit, necesidades, pautas... relacionados coa situación do seu fillo/a.
- Teráselles en conta como parte activa da intervención do discente, propoñéndolles tarefas ou responsabilidades no fogar que afianzarán as aprendizaxes levadas a cabo na aula de AL.

8. RECURSOS

• Materiais

- Material xeral da aula de Audición e Linguaxe: espello de parede, mesa de traballo, cadeiras, encerado, ordenador, contos, láminas, obxectos reais, xoguetes...
- Materiais para traballar os procesos psicolóxicos básicos (atención, razoamento e memoria): láminas de labirintos, de atopar as diferenzas, de identificar que é o que falta e por que, crebacabezas, memory, absurdos, secuencias..., materiais de elaboración propia...
- Probas para a avaliación da linguaxe: “Rexistro Fonolóxico Inducido”, PLON...
- Lexislación e documentos do centro.
- Materiais específicos (programa e métodos): “Vocabulario Básico en Imáxenes”, “Enséñame a falar”, “Cicerón. Programa para el desarrollo y la adquisición de la capacidad articuladora”, “Fonodil. El juego de los fonemas”, “Imágenes para el entrenamiento fonético”, “Lotos de acciones”, “Lotos de oficios”, “Loto fonético”...
- Ordenador, tablet, móvil, fichas, páxinas web, documentos PDF, imaxes, obxectos da vida cotiá

• Humanos

- Internos: mestres/as titores/as, mestres/as das diferentes áreas, mestras de Pedagogía Terapéutica, mestra de Audición e Linguaxe, orientadora, compañeiros/as de aula e de centro, as familias.
- Externos: Equipos de Atención Temperá, Equipos de Orientación Específicos (EOE), Centros de Formación e Recursos (CFR) e outros organismos como Servizos Sociais, asociacións da zona, gabinetes...

• Organizativos

- A disposición da aula é flexible, estando organizada en distintos recunchos de traballo (de lectura, espello, mesa de traballo...) tratando de eliminar aqueles elementos que poden interferir na concentración do

alumno/a cara a súa aprendizaxe.

9. METODOLOXÍA

9.1) PRINCIPIOS METODOLÓXICOS.

A intervención farase baixo un clima de confianza, de maneira lúdica, motivando ao alumnado para que poñan interese nas tarefas, resaltando os logros e non ofrecendo unha imaxe negativa.

A metodoloxía será funcional, globalizada, activa e lúdica, estando baseada nos intereses dos alumnos, co principal obxectivo de que as aprendizaxes sexan significativas e funcionais, adaptando a intervención ao alumnado e as súas propias características.

Ademais, están presentes aspectos metodolóxicos como:

- Desenvolver actividades con aplicación na vida cotiá.
- Levar a cabo estratexias que favoreza nunca aprendizaxe por descubrimento.
- Partir dende os coñecementos previos do alumnado.
- Terase en conta a flexibilidade na xestión dos espazos, tempos e agrupamentos.
- Actividades de diferentes graos de realización e con varias posibilidades de execución.

9.2) TÉCNICAS E ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS MÁIS USADAS

Algunhas técnicas metodolóxicas a desenvolver son a imitación e modelado (ofrecendo un modelo axeitado, reforzando tanto o modelo como a imitación), aprendizaxe por interacción, incrementando a socialización, ensino entre alumnos ou titoría entre iguais, ou a manipulación de antecedentes (manipulando acontecementos para producir unha interacción).

Tamén resultará interesante incorporar algunhas das chamadas “novas metodoloxías ”como a Aprendizaxe Baseado en Proxectos e /ou en Problemas, Visual Thinking...

Por último, farei uso de diferentes estratexias como por exemplo: desenvolver diferente tipo de actividades para un mesmo obxectivo, establecer reforzos para cada actividade, utilizar todo tipo de representacións visuais como apoio a linguaxe, axudarnos de todas as funcións comunicativas...

9.3) ASPECTOS METODOLÓXICOS NAS DIFERENTES SITUACIÓNS DE ENSINO-APRENDIZAXE.

Modalidade presencial. A intervención na aula ordinaria levarase a cabo mediante a planificación de actividades lúdicas a través de diferentes canles e que impliquen o menor uso de material manipulativo en común. Naqueles casos que sexa necesario o uso de material compartido cumprírase coas medidas de desinfección e corentena. Na aula de Audición e Linguaxe tenderase á atención individualizada ou en pequeno grupo, debido a que o tratamento de diversas alteracións así o require coa finalidade de que dita intervención sexa o máis efectiva posible. Durante este curso e seguindo as instrucións do protocolo COVID, como criterio principal de agrupamento será considerado o nivel educativo. En canto ao uso de material procurarase a elaboración de material individualizado e, no caso de que sexa falta o uso común do material manipulativo disposto na aula, estableceranse quendas por niveis e levando a cabo as medidas de seguridade

Modalidade semipresencial. Cando a intervención sexa presencial procederase da mesma maneira que no anterior punto. Para os días en que o neno non asista ao centro, entregarase a familia actividades previamente planificadas e recursos on –line a través da aula virtual para reforzar os contidos traballados no centro. Asemade, tamén se realizará propostas individualizadas para aqueles titores e familias que así o soliciten.

Modalidade non presencial. Dende o departamento de orientación estableceremos unha coordinación coas titorías. Subiremos a plataforma

actividades e recursos que consideremos importantes para cada alumno segundo as súas necesidades ou aquelas máis específicas que nos demandan os titores/as. Facilitaranse pautas/orientacións para afrontar a situación, xogos e materiais para o traballo dende a casa. Para favorecer a organización da familia, as tarefas planificadas subiranse de xeito semanal sendo o luns, o día para publicalas.

Ante calquera das situacións, para as propostas de traballo e o seguimento deste alumnado, haberá unha coordinación e traballo conxunto entre o Departamento de Orientación, a mestra de PT e os titores de cada un destes alumnos/as.

9.4) COMUNICACIÓN CO ALUMNADO, AS FAMILIAS E O PROFESORADO

Dende que se publica o Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, polo que se declara o estado de alarma para a xestión da situación de crisis sanitaria polo COVID-19; empregaremos como medio de comunicación entre familia e escola os seguintes recursos dos que dispoñemos:

- Aula virtual do centro (notificacións, información, actividades conxuntas e individuais)
- Blogue do Departamento de orientación (información, foro de comentarios...).
- Blogue de especialistas, apoios, equipos e dinamizacións (actividades conxuntas, conmemoracións, propostas de reforzo, etc)
- Correo electrónico persoal e de aula (intercambio de información, actividades realizadas).
- Abalar móbil (comunicación continuada, avisos)
- Chamadas telefónicas (No caso do alumnado que non dispón de ningún tipo de conectividade, para seguir o ensino a distancia, indicando as actividades a realizar e ofrecendo as explicacións necesarias. Será imprescindible a implicación da familia, polo que se fomentará con intensidade a súa participación.).

- Videoconferencias a través de Webex (individuais, pequeno grupo e gran grupo para fomentar a interacción entre o alumnado).

10. TEMPORALIZACIÓN

Esta programación establécese para o curso académico 2021-2022. As diferentes sesións terán unha duración flexible, adaptándose aos horarios e estrutura da aula ordinaria, así como ás necesidades do alumnado e do propio centro.

Os horarios e períodos para levar a cabo o plan de traballo á práctica están en función de factores como a importancia da necesidade, a idade do neno e variables máis circunstanciais como as horas de dedicación ao centro e as horas de atención ao alumno por parte dos demais mestres, o horario do taller de estimulación da linguaxe oral en educación infantil, etc.

O horario ten un carácter plenamente flexible para adaptarse a todas as posibles necesidades que poidan xurdir, como o fin do apoio ou a incorporación de novos alumnos.

O Taller de estimulación da linguaxe oral ten unha dedicación horaria dunha sesión semanal para o grupo de 4º de infantil e outra sesión para 5º e 6º de infantil.

11. AVALIACIÓN

A avaliación supón un proceso continuo para obter información sobre a marcha e resultados do proceso educativo, permitíndonos tomar decisións arredor del e introducir os cambios pertinentes para a súa mellora. Polo tanto, a avaliación e intervención son procesos interactivos. Ademais, a avaliación é un proceso que se leva a cabo de forma coordinada co DO.

A avaliación será continua, formativa, global e integradora. Realizarase en tres momentos:

- Como punto de partida, lévase a cabo un **avaliación inicial**, que nos vai permitir establecer unha liña base de cara á intervención, e a partir da cal elaboraremos os plans específicos de intervención individual.
- Unha **avaliación continua e formativa** durante todo o proceso, valorando os posibles avances ou retrocesos de forma que permita modificar aqueles aspectos que non ofrezan os resultados esperados (feedback correctivo) como a metodoloxía empregada, os materiais, actividades...
- Por último, unha **avaliación final** proporcionando información dos resultados, determinando as potencialidades, os obxectivos alcanzados e cales outros que será necesario reforzar. Esta información materializarase nos informes finais.

En canto aos procedementos e técnicas de avaliación empregadas, serán diversos; ademais do material da propia aula de audición e linguaxe, empregarei ferramentas como a observación directa, rexistros diarios, interacción, análise das producións (como cadernos e traballos realizados), cuestionarios e test estandarizados en colaboración con DO.

Ademais de avaliar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado, será preciso ter en conta tamén o resto dos elementos que forman parte do proceso educativo, como as estratexias metodolóxicas empregadas, recursos, a coordinación cos titores, resto de profesorado e familias, así como a miña propia práctica docente.